

Utbildningsförvaltningen
Utbildningsförvaltningen

Konceptbeskrivning F-9

Bakgrund

Förslaget om en tredelad F-9-organisation har flera orsaker, bland annat:

Kommunmålen

Utbildningsförvaltningen ska bidra till att Oxelösund blir en attraktiv arbetsgivare och bostadsort. Med detta förslag visar förvaltningen mod och framtidstro genom att vara en skolkommun i framkant och visa vägen för andra kommuner. Detta tror vi kan locka fler familjer att flytta till vår kommun och att fler pedagoger vill arbeta i våra verksamheter. I förslaget finns en långsiktighet och en hållbar utveckling som för oss mot framtiden.

Likvärdighet

I förslaget skapas tre likvärdiga skolor och den statuskillnad som idag finns på skolorna bryts upp. Det ökar förutsättningarna för att barn och elever ska få samma förutsättningar till måluppfyllelse.

Trygghet och stabilitet

Förslaget delar upp den stora ungdomsgrupp som idag finns på Breviksskolan. Eleverna lär känna äldre och yngre kompisar och ges möjlighet att skapa långvariga relationer som kan bidra till ökad trygghet.

Pedagogisk kvalitet

Förslaget utnyttjar åldersspannet för meningsfyllt och stimulerande lärande, behåller leken för de äldre, ger rikare personal- och lokalmässiga resurser för de yngre och underlättar individanpassad studiegång.

Ekonomi

Ingen ny förskola behöver byggas i Oxelösund.
En organisation där personalresurserna används mer effektivt.

Förslaget om nya typer av lärmiljöer har flera orsaker, bland annat:

Förändringsbehov

Låga resultat i kommunen har gjort att förvaltningen har omvärldsbevakat. Man har tittat på flera andra huvudmän som arbetar med denna typ av lärmiljöer för framtidens skola.

Likvärdighet

Teamorganisationen gör att elever får fler lärare att skapa relationer med och utbildas av. Det blir mindre viktigt vilken "klass" du blir placerad i.

Individanpassning

Enligt läroplanens första kapitel ska undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov, vilket är en orimlig utmaning för lärarna i den traditionella klassrumsskolans kollektiva undervisningsform. Klassrumsundervisningen når inte alla elever, det behövs en annan arbetsorganisation än "en lärare-en klass".

Framtidskompetenser

Framtiden kräver andra kompetenser än vi idag ger våra elever. Träning av nödvändiga kompetenser för framtiden som kreativitet, initiativförmåga och självständighet kräver utrymme i tid och rum. Den här typen av lärmiljö ger större förutsättningar att arbeta mot EU:s nyckelkompetenser och att skapa det informella lärandet hos eleverna.

Ekonomisk och ekologisk hållbarhet

Teamorganisationen är resurseffektiv och kvalitetshöjande. Såväl F-9-organisationen som de åldersintegrerade arbetslagen ger flexibilitet vid variationer i årskullarnas storlek. Optimerad rumsanvändning medför utteffektivitet vilket i sin tur leder till att skolan kan ta emot fler elever.

Hörnstolpar för en god lärmiljö

Den grundläggande målsättningen är att skapa lärmiljöer som ger förutsättningar att arbeta i enlighet med läroplanens första kapitel, med kompetenta personalteam som leder arbetet under hela arbetsdagen i en stimulerande och trygg fysisk miljö. Lärmiljön ska underlätta ämnesövergripande samarbete för meningsskapande lärande med elev- och aktivitetsanpassad gruppindelning och behovsanpassad tidsanvändning med utrymme för aktiv elevmedverkan i planering och genomförande. Detta ställer krav på förändring av såväl den fysiska skolmiljön som organisation och invanda arbetssätt.

Bygga och organisera för personalteam/arbetslag

Likvärdighet

Arbetslag med personalteam som har ansvar för större grupp av elever ger alla elever tillgång till de lärare som är bäst i sitt ämne och alla lärare får utrymme att utveckla sin pedagogik.

Flexibel gruppindelning

Utrymme att göra varierande elev- och aktivitetsanpassade gruppindelningar utan den stigmatisering som permanenta nivågrupperingar eller särskilda undervisningsgrupper kan medföra.

Ämnesövergripande helhetsperspektiv

Gemensam planering och genomförande av ämnesövergripande aktiviteter för meningsskapande lärande och djupare förståelse.

Kollegialt lärande

Teamsamarbete ger utrymme både för specialisering och lärande tillsammans med andra.

Planerings- och bedömningsfördelar

Lärare behöver inte planera allt själva och är inte ensamma i bedömningsarbetet. Teamsamarbete har visat sig innebära både tidsmässiga lättnader och kvalitetshöjning i såväl planeringsarbete som bedömning av resultat.

Bygga och organisera för trygghetGrupptillhörighet

Trygghetsstruktur med fast tillhörighet i liten grupp som träffas varje morgon (mentorsgrupp, processgrupp etc) och fast tillhörighet till större elevgrupp i åldersintegrerat arbetslag med varierad gruppindelning.

Kontinuitet

Åldersintegrerade arbetslag med personalteam ger trygghet både uppåt och nedåt i åldrarna och medför utrymme för individanpassad studiegång utan att behöva byta grupp och lärare.

Arbetslagsarena

Tydlig rumslig avgränsning av arbetslagets egen plats skapar "den lilla skolan i den stora". Arbetslagsarenan blir en fast mötesplats och som alltid är tillgänglig för eleverna.

Vuxennärvaro

Arbetsorganisation som innebär att arbetslagsarenan alltid är bemannad med vuxna, inga vuxenbefriade miljöer på skolan.

Flera vuxna

Teamsamarbetet medför att eleverna lär känna och är trygga med flera vuxna vilket ökar förutsättningarna att alla elever hittar vuxna att vända sig till. Detta minskar också utsattheten vid tex personalfrånvaro, lärarbyten, misslyckat rekryteringsarbete och olyckliga personkombinationer.

Zonindelning

Rumsligt avgränsade arbetslagsarenor och projektarenor, och tidsmässig indelning av långa arbetspass (hela eller halva arbetsdagar) inom arenorna minimerar behovet av spring och oöverbvakade elevströmmar i skolhuset.

Transparens

Glaspartier för att se och bli sedd överallt, inga dolda vrår, vuxna ögon på zoner för självständigt arbete. Vuxna ser in men eleverna blir inte störda av varandra.

Bygga och organisera stimulerande lärmiljö

Lära tillsammans

Arbetslags- och projektarenor utformas för att underlätta och stimulera samarbetsaktiviteter. Möjliggör arbetssätt med aktiv elevmedverkan i planering och genomförande av aktiviteter.

Aktivera alla sinnen

Varierande miljöer med rik tillgång till rum och utrustning för att använda hela kroppen och alla sinnen i lärande aktiviteter. Flexibel organisation för elev- och aktivitetsanpassad tillgång till praktiska rum.

Varierande rum

Utformning för olika gruppstorlekar, möbler för olika ställningar och utrustning för olika aktiviteter.

Inspirerande miljöer

Lärmiljöer ute och inne som väcker nyfikenhet, kreativitet och lust.

Bygga och organisera för arbetsro

Tydlighet

Avgränsade arenor och en tydlig struktur för tids- och platsanvändning under längre arbetspass minskar springet i skolhuset.

Öppet och slutet

En variation i olika stora, öppna, halvöppna och slutna miljöer inom arenorna ger utrymme för att välja plats efter aktivitet och personliga behov och preferenser.

God ljudmiljö

Den eftersträlvade öppenheten, flexibiliteten och rörligheten inom arenorna förutsätter möjlighet att ljudmässigt avgränsa aktiviteter utan att tappa överblickbarheten.

Rumslig organisation

Skolans rumsliga organisation bygger på en flexibel, aktivitetsbaserad och optimerad lokalanvändning. Det medför att skolan får rikare lärmiljöer i en yteffektiv lösning som rymmer fler elever än en traditionell klassrumsskola.

Den fysiska miljön är indelad i tydliga zoner med olika grad av offentlighet/privathet.

- Längst in i skolan finns *arbetslagsarenorna*, den trygga hemvisten för arbetslagens elever och personalteam.
- I skolans centrala delar finns rumsligt avgränsade *projektarenor* dit elevgrupper kommer för längre arbetspass (tex hela eller halva arbetsdagar).
- Det finns också *små lärmiljöer* på olika platser i huset för enskilda elever och mindre elevgrupper som tillfälligt eller för en längre period har behov av en mer avskild arbetsmiljö.

- *Förskolan* utformas med arbetslagsarenor och gemensamma lärmiljöer enligt samma principer som skolan, i liten skala.
- *Den offentliga zonen* binds samman av ett centralt gångstråk med trappor och öppningar i bjälklaget för kontakt mellan våningsplanen. Huvudentrén och de stadiindelade skolgårdsentréerna leder in till stråket och skolans gemensamma mötesplatser och stödfunktioner.

Arbetslagsarenor

Arbetslagsarenan utgör arbetslagets hemvist. Här finns personalteamets arbetsrum, och arenan ska alltid vara bemannad med vuxen personal för att eleverna ska ha trygg tillgång till sin hemarena under hela skoldagen.

Arbetslagsarenorna innehåller olika stora rum med varierad utformning, möblering och utrustning för att ge utrymme för flexibel gruppindelning och varierade aktiviteter, ofta med praktisk-estetiska inslag. F-3:s två arbetslag har en dubbelarena med gemensam tillgång till några praktiskt inriktade rum i mitten. 4-6 och 7-9 har varsin arena, med ett par rum i mitten för gemensam användning. Experimentum ska här vara utrustat för laborativt arbete, medan Forum ska rymma en större elevgrupp i tex en föreläsningssituation eller vid filmvisning.

Alla elever som tillhör arbetslaget ska kunna vistas i arenan samtidigt under en begränsad tidsrymd, tex för en fast morgonrutin med samling i mentorsgrupper, men då under förutsättning att alla rum används, såväl slutna som öppna. Arbetslagsarenorna dimensioneras dock för att större delen av tiden användas för aktiviteter i en mer begränsad elevgrupp, medan resten av lagets elever arbetar i någon av skolans projektarenor. F-3-arenan dimensioneras för samtidig användning av 3/4 av lagets elever medan 4-6 och 7-9 beräknas arbeta i sina arbetslagsarenor någonstans mellan hälften och 2/3 av tiden.

Projektarenor

I skolans projektarenor kombineras teori och praktik i ämnesövergripande aktiviteter under ledning av projektarenans specialistteam i samarbete med arbetslagsteamens lärare.

Projektarenorna är inte bara ett annat namn för tex slöjd- eller musiksalar, det är väsentligt att det inte handlar om ämnesspecifika lokaler som "ägs" av respektive praktisk/estetisk lärare. Projektarenorna utrustas för att stödja ämnesinnehållet i de praktisk-estetiska ämnena, men också för att lärmål i mer teoretiska ämnen ska kunna få stöd i ett praktiskt, taktilt arbetssätt.

Projektarenorna ska utformas för att stimulera till och underlätta innovativa och kreativa processer i ett meningsskapande lärande med utrymme för aktiv elevmedverkan i planering och genomförande av projektidéer och val av aktiviteter. Projektarbetet kan sedan fortsätta i mer teoretiskt betingade aktiviteter i arbetslagsarenorna.

Det ska i projektarenorna finnas utrymme för samtidig användning av en årskurs från F-3 och 2,5 årskurs från 4-9, totalt ca 175 elever. Elevgrupperna från respektive stadium är lämpligtvis fördelade på olika projektarenor.

I förslaget finns utrymme för fler elever än så i projektarenorna, vilket är nödvändigt för att inte plats- och tidsstrukturen ska bli begränsande för verksamheten. Dessutom ger det utrymme för förskolegrupper att använda skolans gemensamma resurser. Projektarenornas namn och innehåll behöver diskuteras i den fortsatta processen. Följande finns i liggande förslag:

- Projektarena Kultur och Innovation (bibliotek och MakerSpace), plats för ca 50 elever
- Projektarena Ljud och Media (studios), plats för ca 50 elever
- Projektarena Färg och Form (ateljéer och verkstäder), plats för ca 50 elever
- Projektarena Kropp och Sjel (idrottshall och kök), plats för 50-100 elever

Små lärmiljöer

Skolans små lärmiljöer är placerade som separata enheter vid stråket eller som del av arbetslagsarenor och projektarenor. Dessa är avsedda för enskilda elever och mindre elevgrupper som tillfälligt eller för en längre period har behov av en mer avskild arbetsmiljö.

Särskolans elever förutsätts vara inkluderade i de ordinarie arbetslagens aktiviteter efter förmåga. De särskoleelever som sällan eller aldrig klarar eller mår bra av en sådan integration kan ha en liten lärmiljö som fast punkt. De små lärmiljöerna i projektarenorna är avsedda att underlätta praktisk-estetiska aktiviteter för såväl särskolans elever som grundskoleelever som av olika skäl behöver ett mindre sammanhang.

Förskolan

Förskolan har i förslaget arbetslagsarenor och gemensamma lärmiljöer enligt samma principer som skolan, i liten skala. Arbetslagsarenorna utformas så att en mer traditionell avdelningsstruktur är möjlig, men med en flexibel arbetslagsorganisation och en varierad, aktivitetsbaserad inredning av de olika rummen skapas en rikare lek- och lärmiljö. Om de äldsta barnen åter i förskolans experimentverkstad så minskar behovet av bord och stolar i övriga rum.

Den offentliga zonen

Huvudentrén leder in till det centrala stråket och vidare till skolledning, elevhälsa och skolans gemensamma funktioner. Från det centrala stråket nås skolans övre våningsplan via breda trappor.

Skolgårdsentréer och klädförvaring

Varje stadium har egna skolgårdsentréer, också de kopplade direkt till det centrala stråket. I entréerna byts ytterskor mot inneskor, de äldsta eleverna och personalen bör här ha låsbara skåp. Förskolans och de yngre elevernas entréer ska ha utrymme för förvaring, avsköljning och torkning av skor, stövlar och våta ytterkläder. Torra ytterkläder och eventuella ombyten förvaras i anslutning till respektive arbetslagsarena.

Det centrala stråket utgör en sammanbindande nerv i skolhuset. I anslutning till matsalen/serveringen kan stråket ges cafémöblering, i första hand avsedd som mötesplats för de äldsta eleverna med också som komplement till matsalen vid behov.

Stödfunktioner

Skolledning, elevhälsa och övriga stödfunktioner behöver dimensioneras för F-9-verksamhet. Även dessa enheter utformas för att stödja teamsamarbete, med teamrum och neutrala mötes- och mottagningsrum.

Matsalen

Matsalen rymmer i förslaget inte förskolans barn utan är endast avsedd för skolans elever. I matsalen finns ett cafékök som skolans värdinna arbetar i. Här beredes billig frukost till de äldre eleverna på morgonen samtidigt som café/matsalen blir en samlingspunkt där eleverna startar dagen tillsammans innan mentorsgrupp/processgrupp och avslutar dagen likt en fritidsklubb. Hela tiden i närvaro av vuxna.